

Glem ikke!

Personale og vognpark opstillet i anledning af Anton Petersens 50 års jubilæum 1945
- opstillet mod bagsiden af Adelgade 33.

Indhold:	Side	Side	
Redaktion & forening	2	Jubilaren i den gamle Købmandsgaard	9
Kommende arrangementer	2	Forsommertur til Kragevig	10
Et arbejdsliv hos Anton		Tjørnehoved Overdrev	11
Petersen - Kaj P. fortæller.	3	Gall's Loft	13
		Garvergården	15

Præstø Lokalhistoriske Arkiv

Styrelsen:

Formand: Søren Kæregaard
Arkivleder: Bent U. Mortensen
Næstform.: Keld Nørreslet
Kasserer: Ole Fog
Medl.: Elsie Björklund,
Frits Fabricius, Hans Baggesen
Knudsen, Gurli Z. Nielsen, Knud
Skovbæk.

Kom. valgt: Niels True

Arkivets åbningstider:

Mandag kl. 17-19 &
1. lørdag i måneden
kl. 10.00 – 13.00
på Præstø bibliotek
Lindevej 45
Tlf. 55 90 96 78
Mail: lokalarkiv@praesto.dk

Lokalhistorisk Forening for Præstø Kommune

Bestyrelsen:

Formand: Knud Holm Nielsen
Næstformand: Ole E. Hansen
Kasserer: Kim C. Pedersen
Bestyrelsen i øvrigt:
Ralf Søgård Mortensen, Dorte
Worsøe

Foreningens repræsentant i arkivets
styrelse:

Ole E. Hansen

Suppleanter:

Inger Weber, .

Mogens Knudsen

Udgivere: Præstø Lokalhistoriske
Arkiv & Lokalhistorisk Forening
for Præstø Kommune

Redaktion:

Ansvarshav.: Bent U. Mortensen
Øvrige: Ralf Søgård Mortensen.

Har du stof til bladet eller kom-
mentarer til artiklerne, hører vi
gerne fra dig.

Ring til Bent U. Mortensen

55 99 17 55

– eller kig ind på arkivet!

Kommende arrangementer:

Søndag d. 24.10.2004 kl. 9.30: Sensom-
mertur/Efterårstur i samarbejde med be-
varingsforeningen. Besøg i Arbejdermu-
seet og Nyboder med Søetatens Pigeskole
og Nyboders Mindestuer.

Torsdag d. 28.10.2004 kl. 19.30: Med-
lemsmøde m. museumsinspektør Palle
Birk Hansen, Næstved: **Blev Præstø
grundlagt af Skovkloster i Næstved?**
Mødet afholdes i Bernhards lokaler og
gennemføres i samarbejde med Folkeuni-
versitetet, hvorfor der er offentlig adgang.
Knud Holm Nielsen

Lørdag 13.11.2004: Lokalarkivet afholder
Arkivernes dag fra kl. 10 - 13.

Bent U. Mortensen

Et arbejdsliv hos Anton Petersen

Mit arbejdsliv hos storkøbmand Anton Petersen / Carøe (den ældre og den yngre) i 1950-, 1960- og 1970'erne.

Artiklen bygger på et "båndet" interview med Kaj Petersen (76 år), der nu bor i "Den Borgerlige Velgørenhedsstiftelse" fra 1869 (hjørnet af Jomfrustræde og Klosterbakken).

Interviewet fandt sted 2. marts 2004 i Kaj's lejlighed. Interviewer var Ralf Søgaard Mortensen.

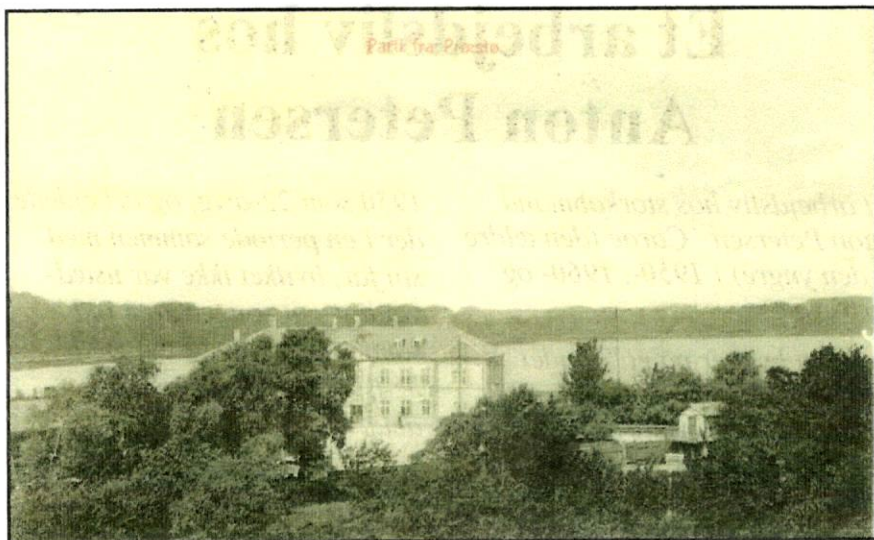
Kaj Petersen (K.P.) arbejdede i alt 40 år i firmaet. Han startede der i

1950 som 22-årig, og arbejdede der i en periode sammen med sin far, hvilket ikke var usædvanligt - at sønnen kom ind i samme firma, hvor evt. både bedstefar og far havde arbejdet:

Anton Petersen's pakhuse havde forskellige navne. Det store pakhuse på Havnevej fra 1856 (nuværende Havnevejstræde) nærmest købmandsgården hed "Der hjemme". Der blev rensat såkorn - det blev flyttet frem og tilbage. Vi havde ikke så meget plads. Alting foregik i sække og

Sække læsses på vogn i Torvestræde (Storegården).

Udsigten mod stationen hen over Aksel N. Jensens have.

med det gamle hejseværk, der er der endnu. Der har jeg (K.P.) stået og hængt ud af den lem mange gange. Når vi havde rensset noget op, så flyttede vi det over på frøloftet, som er den lange længe, der nu huser Netto. Bag denne bygning ned mod fjorden var der haver og kulgård, hvor nu Q 8 - benzintanken ligger.

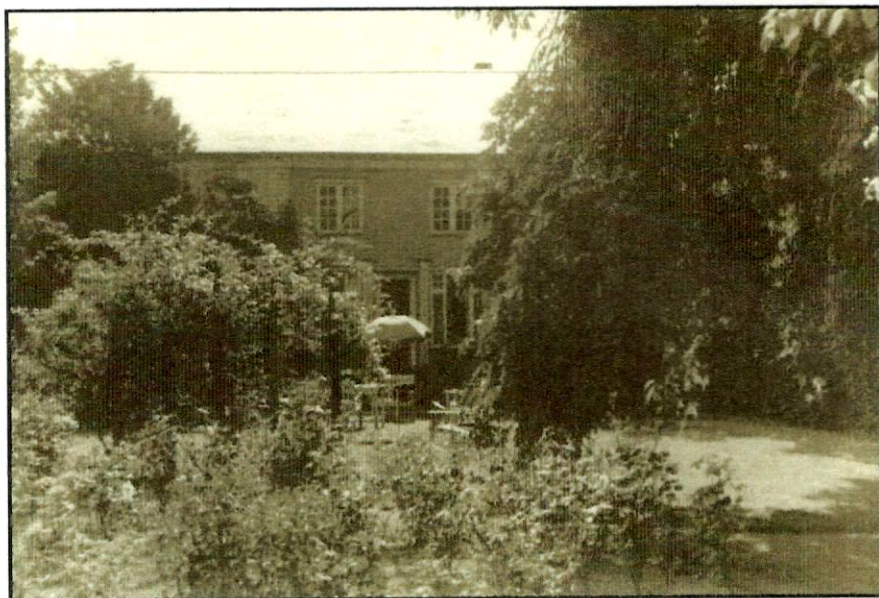
Anton Petersen og Axel Jensen, manufakturhandler, havde haver der. Axel Jensen ud for nuværende Netto og Anton Petersen ind mod apoteker haven - Aarslevs gamle apotek, Adelgade 55-57.

Der var de 2 pakhuse nede på havnen. H.C. Olsens pakhus fra 1898 kaldte vi for "Det nye ma-

gasin", og H.C. Grønvolds pakhus fra 1842 kaldte vi for "Det gamle magasin". I det sidste lå kornet løst inde på gulvet. Kornet blev kørt ind med elevator og på bånd. Den teknik blev indført i 1912. Kornet blev leveret fra bønderne og lå i pakhuset indtil det blev udskibet.

På "Det gamle" var der en snegl ud med rør for enden, hvor der blev sat bukke under, og der kunne sættes rør på - avn-rør. Der var endvidere bøjning på rørene, så det kunne sprøjtes hen, hvor det skulle være.

Da jeg begynde "høstede" de faktisk 2 gange. De høstede når det var høst (eftersommer). De kørte så alt kornet hjem, noget

Aksel N. Jensens have. Bag haven pakhuset med "frøloftet" - det nuværende Netto.

blev kørt til os, og noget blev liggende i laderne på negene, og når det så var termin hen ad december, så tærskede de det derhjemme, og så blev det kørt til os.

Da mejetærskerne så kom, kom alt kornet på en gang, og så var der ikke plads. Så måtte vi have det til at ligge i store stakke ude på havnepladsen med presenninger over for at beskytte mod regnen.

Der har også nogle gange ligget løst korn på baneterrænet, og det lå der så længe, at det lugtede ligesom kaffe, når det var blevet tørret. Men det meste korn blev sejlet væk - blev udskibet.

Der var havnespor. Der blev kørt lidt væk på jernbanevogne. Det var ellers mest kunstgødning, der blev kørt til havnen pr. jernbane.

Men der var et renseanlæg på havnen på "Det gamle", og der rensede vi også korn. Derfra kunne vi så køre lige ud på jernbanevogne. Det var gerne min tjans, at køre ud med sækkene. Det var 100 kg sække. Der var så påtrykt hvilken type korn det var, og statskontrolleret med sedler. Der var sådan en symaskine, man kørte henover toppen, og disse sedler blev syet med ind. Der lå også en indlægseddell, så der var check på det hele.

Bogholder Jørgensen, staldkarlen og en kommis holder pause - ca. 1925.

.Der var ca. 40 mand i højsæsonen, der kunne blive flyttet rundt på de forskellige pakhuse alt efter behov. De blev skiftet ud, hvor de skulle bruges. Arbejdsformænd eller forvaltere ringede rundt og fik den fornødne arbejdskraft.. Hvis der nu var travlt oppe på "Storegården", som ligger i Torvestræde, blev der ringet efter forstærkning. "Storegården" er det pakhus vi kalder Worms kornmagasin fra 1809 (senere ejet af familien Grønvold fra 1850 til 1903).

På "Storegården" var der fabrik, hvor vi fremstillede foderblandinger, både svinefoder og hønsesfoder.

Der var en formand hvert sted - én på havnen, én "Der hjemme" og én på "Storegården". På en dag kunne vi sagtens have været alle 3 steder rundt, afhængig af hvor der var spidsbelastning.

Men der var nogen, der ligesom havde nogle specialer f.eks. hejseværkerne. Dem har jeg stået meget ved. Mange turde ikke gå derop.

F.eks. på 3. sal "Der hjemme" var der højt ned. Vi hejsede op med elektrisk motorspil. Når man trak lidt ned i den, så firede den, og når man trak meget ned i den, altså helt i bund, så hev den, og når man så slap den, så bremsede den. Det var et bestemt tav, man skulle have.

Der var også en kulgård nede på havnen. Vi transporterede briketter og cinders i tønder (losse-tønder), der vejede ca. 100 kg. Så var der nogle koks, der var brændt mere, så de var ikke så tunge. De kunne faktisk flyde oven på vandet. Det var et knokkel arbejde. Vi arbejdede med 3-kantede spader med kort skaft på. Men nogle gange, med f.eks. briketter, kunne det bedre betale sig at pille dem op med hænderne. Det gik meget hurtigere. Vi var gerne 4 mand nede i lasten. Når så 2 mand gik mod hinanden og skubbede med spaderne, så fik vi noget på begge to. Det var med at finde ud af fiduserne.

Ovre i kulgården, ved "slippen", som vi kaldte det, var der en koks-

knuser. Den arbejdede med elektrisk motor. Vi kørte cinders op over, så blev de rensset. Det var ligesom et stort rensværk. Der var nogle store koks på størrelse med et barnehoved med ligesom grene på, der gik ind i hinanden. Når så vi spændte dem sammen, kunne vi lave de størrelser på koksene, som vi ønskede. Der var nogle, der hed 20/40, det var de mest gænske til kakkelovne. Så var der nogle, der hed 40/60 det var til centralfyrene. De blev målt op i hektoliter-mål (1 hektoliter = 100 liter. red.). Det gik stærkt. Vi kunne lave 1 hektoliter i minuttet. Vi var 3 mand om det. Der var 2 hektoliter-

Arbejde på kulkajen - Midtermolen. Kaj ses som nr. 4 fra venstre.

mål, der stod ved siden af hinanden. Når det ene var fuldt, kunne man slå over til det andet. Man skulle rubbe neglene.

I de første 25 år mødte vi kl. 7.30. Senere under KFK - Korn og Foderstof Kompagniet - startede vi kl. 7. I de første år holdt vi en times middagspause fra kl.12-13. Hvis vi skulle have holdt en frokostpause tidligere, skulle vi være startet kl. 7, men vi holdt en "snyde-frokost", og så stod der nogle folk og kiggede og passede på. I starten arbejdede vi 48 timer. Til at begynde med arbejdede vi til kl. 17, og om lørdagen til kl. 13. Jeg var tillidsmand i mange år.

Der var stor respekt for købmanden og forvalterne. Der var Rasmus Olsen, kaldet Rasmus Omgang - vores første forvalter, der havde fået det tilnavn, fordi han kørte en omgang fra det ene magasin til det andet, for at se at alt gik som det skulle. Vi havde f.eks. havre liggende nede på "Det nye magasin" indtil det blev sendt videre til havregrynsmløllerne f.eks. OTA. Nogle gange skulle man så stå og finveje sammen med ham. Det var "straffearbejde", fordi man skulle være "på" hele tiden. Det var ikke sagen, at man skulle bede om at

"gå i gården", når man skulle have en smøg.

Når man mødte købmanden eller forvalterne, så var det "låget af". Derfor var der mange, der fandt ud af at gå med alpehue, så kunne de jo ikke tage den af. Og købmanden, Carøe f.eks., havde aldrig hat på når han gik turen. Han kunne ikke bestille andet end tage den af, da han jo også var borgmester i byen.

Inde i købmandsgården havde vi garager. Da jeg startede i 1950, havde vi et spand heste henholdsvis sorte eller brune oldenburgere. Vi havde også lastbiler: 2 tons, 2½ tons og 5 tons. Vi havde 6-7 stk. på et tidspunkt.

Nogle af de ansatte arbejdede hovedsagelig som chauffører, men i de meget stille perioder hjalp de til på lagrene eller andre steder. I de stille perioder måtte man lade som om, man var beskæftiget med arbejde. Man skulle altid sørge for at have en kost "på sig". Så kunne man altid feje lidt. Og derefter kunne man sprede bunken, og feje den sammen på ny.

rsm

Jubilaren i den gamle Købmandsgaard

Fra Præstø Avis onsdag den 25. april 1945 - umiddelbart før befrielsesdagene - har vi taget nedenstående citat fra et interview med fru Dagmar Petersen, Anton Petersens hustru i anledning af købmandens 50-års jubilæum.

Købmand Anton Petersen ved sit skrivebord

Hvor er det rigtigt, hvad Fru Anton Petersen ifølge vort Interview i Gaar skal have sagt om sin Mand: Enten han tjener eller taber Penge i Forretningen, man mærker det ikke!

Det er sagt af Én, der kender Købmanden bedre end de fleste. Der er i saadanne Tilfælde ikke noget at mærke! Hverken "stor" i Medgang eller "lille" i Modgang, men altid i Ligevægt.

Det er en af Aarsagerne til, at Købmand Anton Petersen er blevet den, han er, vel afbalanceret under alle Forhold, en Mand, paa hvis Ord man kan stole, og som høster Tillid, fordi han fortjener at mødes med Tillid.

Saaledes kender man Jubilaren i den gamle Købmandsgaard, hvor Navne paa Købmænd i Storformat som Rasmus Grønvold, H. F. Tolderlund og Anton Petersen er det Trekløver, som i det sidste Aarhundrede har præget Udviklingen paa dette Sted.

Ikke blot paa Stedet, men et Stykke derudover, i Præstø By og Præstøegnen. Fra de sidste 50 Aar kunde der nævnes Eksempel efter Eksempel paa, hvad Købmand Anton Petersen har betydet for sin By og Egn, og det vilde alle være Eksempler, der kunde taale at ses i det klare Dagslys, fri for enhver Form for egoistisk Vedhæng eller smaatskaarne Bevæggrunde.

For 12 - 14 Aar siden blev Købmanden hædret med Ridderkorset, og der var ingen, der spurgte hvorfor.

Forsommertur til Kragevig.

Udsnit af medlemskredsen ved Kragevig.

Arkitekt Peter Bering, beboeren af museumsgården, fru Bodil Hansen, der har boet i Kragevig i mange år, samt godsejer Daniel Hage fra Oremandsgård fortalte levende om mennesker og liv med landbrug, fiskeri, skovbrug og husholdning, som det var herude.

Lørdag den 29 maj afholdt lokalhistorisk forening den årlige forsommertur - dette år til det smukke Kragevig. Vi var et halvhundrede deltagere, der fra biblioteket stævnedes ud i det smukke sommervejr, en af de første varme eftermiddage i 2004.

Om formiddagen var der festivitas i Præstø, bl.a. med mannequin opvisning. Også de nye badedragter, og den unge pige, der viste dem, syntes bestemt ikke, der var varme i luften. Først over middag blev vejret godt.

Første stop var museumsgården, også kaldet gård nr. 1.

Resten af eftermiddagen travede vi rundt i den smukke natur og nød de steder, vi havde hørt om.

Men jeg vil hellere give ordet - eller pennen - til Knud Skovbæk, der har fundet interessante oplysninger om Kragevig i Årbog for Historisk Samfund fra 1951, skrevet af Holger Munk.

Besøget i Kragevig i sommer var så vellykket at jeg efter at have boet i sognet i 40 år alligevel betragter turen som sommerens rejseoplevelse.

Daniel Hage nævnte bl.a. nogle gamle kontroverser mellem Kragevig- og Allerslev-boerne. Disse gengives her i uddrag fra ovennævnte årbog:

Tjørnehoved Overdrev.

Tjørnehoved Overdrev lå i et med Smidstrup Overdrev og bredte sig omkring den store Rævsholm Mose fra Nebøllegårde "i sønder til Smidstrups marker i NØ'r".

Rytterbønderne i Nørre Skovhuse, Ambæk, Egebjerg og Smidstrup nord for mosen og Kragevig, Nebøllegård, Skalsby, Gederød, Rekkende, Tjørnehoved og Allerslevs bønder syd for daldraget, havde alle græsningsret på nævnte overdrev. Men da den største og bedste del af overdrevet lå syd for mosen, havde mændene fra Allerslev ca. 1703-04 søgt at dele området med et gærde over mosen. Dette blev revet ned af Smidstrupfolkene, der ikke ville finde sig i indgreb i deres gamle rettigheder, specielt da deres "fæled kun var ringe af græsgang og begreb".

Og fortsat drev kvæg og bæster - heste - rundt i det store område, så drengene fra Smidstrup ofte måtte helt til Nebøllegård for at drive deres køer til Rævsholm Mose, hvor byens piger og koner så gik ned for at malke dem. Omvendt var det ikke sjældent, at Allerslev-karlene måtte "opsøge deres bæster ovre på Smidstrup

Overdrevet".

På overdrevet gik både heste, kvæg, får og svin, og der var mange og lange gærder at lukke for at skærme de pågældende byers kornmarker. Folkene fra Kragevig, som ikke grænsede til overdrevet, havde også deres køer gående her, så der var lang vej for Kragevigs piger og koner, når de skulle til malkepladsen ved Strengsholm.

Ved åbningen skete det ofte - det var vist Allerslev-folkene, der fandt på det - at man tilbageholdt Kragevig-kvæget og diskuterede, om der skulle betales optagelsespenge - betaling for græsningen - men det endte dog altid med, at Kragevig-folkene fik deres dyr uden "videre påanke".

Men i 1718 kom det dog til, at bønderne fra Kragevig følte sig så generet af de andre, der havde del i overdrevet, at de lod dem alle indstævne for Tinget for gennem vidneførsel at hævde deres "fulde græsningsret på Tjørnehoved Fang", og ved den efterfølgende retssag lod regimentsskriver Hans Madsen også rytterbønderne fra Jungsho-

vedsiden indkalde for at få det hele afgjort på een gang, og specielt om det ofte diskuterede hegn i Rævholms Mose var lovligt.

Der var indkaldt 20 vidner af begge køn, og det var klart, at der altid havde været tvistigheder om græsningsretten, men at Kragevig-folkene havde de samme rettigheder som alle andre.

Det var torsdag den 7 juli 1718, at Kragevig-bønderne fik stadfæstet deres rettigheder, og fra midten af århundredet enedes

man om at dele området, så Jungshoved-byerne fik hvad der lå nord for mosen, mens selve Tjørnehoved-delen deltes med en tredjedel til Allelslev og Ammindrup, Tjørnehoved og Rekende en anden tredjedel og Gederød, Nebølle og Kragevig den sidste tredjedel.

Disse andele pløjede de pågældende bønder op til kornmarker, og dermed slutter Tjørnehoved overdrevs historie.

Knud Skovbæk

Gall's Loft?

Søren Engelbrecht, som er indehaver af en af Præstø's traditionsrige manufakturforretninger i Adelgade, har, da han var dreng, ofte tænkt over det i overskriften formulerede spørgsmål.

I bagbygningen i den vestlige ende af forretningen lå det loft, som familietraditionen benævnedes "Gall's loft"! Stavemåden er min og har sikkert ikke bekymret Søren, da han var dreng.

I lokalarkivet fik vi i foråret be-

søg af en mand fra Næstved, der viste os et aftryk af en sluske til en patron, hvori der var trykt navnet Schantz Gall, Præstø. Slusken havde vel en diameter på omk. 10 - 12 mm.

Arkivets gæst ville naturligvis gerne vide mere om den person, der øjensynligt bar dette ikke helt almindelige navn Schantz Gall.

I arkivet kunne vi umiddelbart ikke finde oplysninger, der kunne bringe os nærmere en forklaring.

Vores gæst havde endnu en ting med. En enkelt side trykt med overskriften "Patronsituationen". Isenkrammer L. V. Nielsen havde udsendt dette og informerede heri sine kunder om, at det nok fremover i en periode kunne blive vanskeligt at skaffe patroner bl.a. jagtpatroner.

Havde vi endnu en isenkramforretning i Præstø?? Hvor kunne en sådan være beliggende? Hvorfor kendte vi ikke noget til den? Mange spørgsmål trængte sig på.

"Gamle huse i Præstø" er en uundværlig kilde og efter nøje studium af bogen, måtte vi konstatere, at der ikke fandtes en isenkrammer af det navn – Schantz Gall, som stod som ejer af en ejendom i den gamle by, hvis huse registranten behandler.

En medarbejder erindrede pludselig, at han i arkivets gemmer havde set en nota i en mappe med arkivalier omhandlende leverancer til Jungshoved Mejeri. Heri mente han, at navnet Schantz Gall optrådte.

Efter nogen søgen dukkede ganske rigtig et par notaer op – smukt dekorerede – med tegning af en isenkramforretning sandsynligvis i Adelgade, og den udsendte regning var tydeligt og i smuk håndskrift signeret af

Schantz Gall. Tiden blev også straks med dette fund fastlagt til 1921.

Vi spekulerede længe over hvilken ejendom det kunne være og efter flere forsøg blev det fastlagt at ejendommen var Engelbrechts ejendom i Adelgade nr. 56 - 58. De karakteristiske kviste med afrundet tagdækning gjorde udslaget.

Efter en kort telefonsamtale med Søren Engelbrecht lå det fast, at vi havde skønnet rigtigt. Søren var netop kommet i besiddelse af et postkort, hvor hans farfars forretning var hovedmotivet. Det fremgik af billedet, at der var isenkramforretning i den vestlige del af ejendommen og at den daværende indehaver var Carl V. Jessen. Postkortet blev med stor sikkerhed dateret til tiden kort efter 1910, hvor Jacob Engelbrecht netop havde købt ejendommen og overflyttet sin forretning til egne lokaler – altså i den østlige ende af ejendommen. Carl V. Jessen var et kendt navn.

For at gøre en lang historie lidt kortere, skal jeg blot sige, at efter en søgning i gamle udgaver af Kraks Årbog og efter forespørgsler relevante steder lykkedes det vores gæst at finde

detaljerede oplysninger om Schantz Gall.

Det skal også nævnes at vi fik uvurderlig hjælp fra Helga Thomsen, der som kirkeværge kunne bidrage med værdifulde oplysninger om begravede medlemmer af familien Gall i Præstø.

Schantz Gall var indehaver af Carl V Jessens isenkramforretning fra 1914 til 1924. Schantz Gall var en mand, der faldt godt til i byen og drev en ikke ubetydelig handel.

To begivenheder bliver afslutningen for denne forretning. Dels opsiges Jacob Engelbrecht lejemålet – måske for at få plads til udvidelser af egen forretning – og endelig rammer den ulykke familien Gall, at faderen, Schantz Gall, dør af blindtarmsbetændelse i en alder af kun 39 år.

Forretning og inventar afhændes til en isenkræmmer, som åbner forretning et andet sted i byen. Fruen, der er kontoruddannet og også har en læreruddannelse bliver en tid bogholder hos isenkræmmer L. V. Nielsen, der har til huse i Anton Petersens ejendom på den modsatte side af Adelgade.

Når vi fra arkivet har skrevet denne lille beretning om hændelser omkring Schantz Gall, er det også for at fortælle, hvorledes der kan komme mange oplysninger frem på basis af små og ubetydelige fund.

Søren Engelbrecht fik ved samme lejlighed forklaringen på, hvad der lå bag orden ”Gall’s Loft”

– og det var i grunden ikke så Gall’t!
bm

Postkort fra kort efter at Jacob Engelbrecht åbner ny forretning i Adelgade 56 - 58 i 1910.

Til højre i billedet Carl V. Jessens Isenkramforretning.

Garvergården

Endnu en gæst bragte ny viden til arkivet inden for de sidste uger.

Dog, det er slet ikke sjældent, at der indløber nye ting til arkivet. Det sker jævnlige - næsten hver uge. Indleveringerne kan svinge fra småoplysninger og billedserier til større arkivsamlinger fra private eller institutioner.

Her ønsker jeg blot at fremhæve enkelte arkivalier, som vi er kommet i besiddelse af, ikke mindst da det indtræffer på en interessant og spændende måde.

Altså en gæst henvender sig. Første forsøg mislykkes - en mail når uheldigvis ikke frem. Aktuelt problem: arkivet har fået ny mail-adresse.

Næste forsøg: Vor gæst ringer op og får forbindelse. Arkivets nye telefonnummer fungerer. Hurrah!

"Må vi kigge ind forbi? Vi er i sommerhus i næste uge!"

Vi har fast åbningstid hver mandag, så naturligvis er vores gæst velkommen.

Vedkommende gæst har opholdt sig regelmæssigt i Præstø gennem hele sit liv. Hans bedsteforældre stammer her fra byen. Far-

farens Hans Larsen var skipper og senere havnefoged her i byen, Hans Larsen boede i Grønnegade. Han dør i 1924.

Faderen flytter fra byen og går ind til toldvæsnet. Familie bosætter sig i København.

Vores gæst kommer gennem hele sin barndom regelmæssigt på besøg i Præstø - også uden for de egentlige ferier.

Som voksen køber han med sin hustru sommerhus i byens opland og fortsætter med at besøge vores lille smukke by.

Erling, som vores gæst hedder til fornavn, kommer også som barn regelmæssigt i et andet hus i Grønnegade - nr 5, hvor Erlings farmors broder, der er ungarl, har sit snedkeri.

Da farmoren bliver alene i 1924 flytter hun til broderens ejendom, hvor Erling naturligvis fortsætter sine besøg.

Hvad er så spændende i dette?

Jo, arkivet får en række oplysninger, også oplysninger, der bringer en række sammenhænge på plads.

Drengen Erling, der naturligvis færdedes rundt i byens miljø, som drenge nu engang gør, havde da også sin faste jolle at sejle i, når han besøgte byen.

Det eksempel, der skal fremhæves her, er et par billeder af 'Garvergården' - et foto Erling tog 1950 samt et ældre

Garvergården, Adelgade 61, 1903, fotograf ukendt.

foto fra 1903, som vi har fået i kopi. - Og hvor lå så den?

Garvergården rives ned/ombygges kraftigt i 1953 og senere igen i 1957 af isenkræmmer Helge Jørgensen, som atter udvider ejendommen i Torvestræde 1967.

Altså for nuværende forretning og domicil for elinstallatør H. C. Jørgensen.

Af billederne, som vi bringer her på siden fremgår det, at der er isenkramforretning her før ombygningen. I 1847 købes ejendommen af garver H. C. Jensen,

Garvergården, Adelgade 61, ca. 1950, fotograf Erling Larsen. Var det Isenkræmmer T. Mowitz, der overtog forretningen efter Schanz Gall?

og senere i 1883 overtages den af garver C. Hansen. Man må konkludere, at det ikke er ved en tilfældighed at ejendommen i efterslægten bærer navnet Garvergården helt op til vore dage. I hvert fald til og med Erlings barndom.

Nyd billederne.

bm